

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2020/1366,**annettu 23 päivänä syyskuuta 2020,****muuttoliikkeeseen liittyvää varautumista ja kriisien hallintaa koskevasta EU:n mekanismista****(muuttoliikettä koskeva varautumis- ja kriisisuunnitelma)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Vuoden 2015 pakolaiskriisi paljasti heikkouksia ja puutteita sekä EU:n että kansallisissa muuttoliikkeeseen liittyvissä kriisinhallintajärjestelmissä. Se osoitti myös, että suurimman paineen alla olleilta jäsenvaltioilta puuttui niin valmiuksia kuin välineitäkin. Kriisi osoitti, että on pystyttävä toimimaan samanaikaisesti useilla rintamilla: lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaina olevissa kolmansissa maissa, EU:n ulkorajoilla ja toisissa paineen alla olevissa jäsenvaltioissa.
- (2) Vuoden 2015 pakolaiskriisin jälkeiset unionin ja jäsenvaltioiden toimenpiteet kohdistuivat monenlaisiin toimintapolitiikkaa, lainsäädäntöä ja rahoitusta koskeviin sekä operatiivisiin tarpeisiin, ja niiden tavoitteena oli parantaa muuttoliikkeen hallinnan kestävyyttä. Ennennäkemättömän laajaan työhön sisältyi niin kansallisen, kansainvälisen kuin EU:nkin tason toimia. Niiden avulla saatiin vähennettyä sääntöjenvastaisesti saapuvien henkilöiden määrää vuosi toisensa jälkeen, ja vuonna 2019 määrä oli alimmillaan kuuteen vuoteen.
- (3) Tilanne ulkorajoilla on kuitenkin jatkuvasti erittäin epävakaa, ja parannuksia tarvitaan edelleen, jotta unionissa oltaisiin paremmin valmistautuneita kestämään mahdollisia laajamittaisia muuttoliikekriisejä. Maahantulijat, jotka liikkuvat luvottomasti ja tekevät turvapaikkahakemuksia useissa jäsenvaltioissa, saattavat lisäksi kuormittaa vakavasti kansallisia turvapaikkajärjestelmiä.
- (4) Vuoden 2015 tapaisten ilmeisen hallitsematta EU:n alueelle saapuvien muuttovirtojen ilmaantumisen estämiseksi ja kansallisten muuttoliikejärjestelmien toimivuuden takaamiseksi on tarpeen yhdistää tähän mennessä kehitetty operatiivinen yhteistyö yhdeksi kokonaisuudeksi laatimalla puitteet, jotka tukevat asiaa koskevan lainsäädännön koordinoitumpaa hyödyntämistä. Laatimalla tällaiset puitteet autettaisiin merkittävästi varmistamaan, että jäsenvaltiot ja unioni kehittävät häiriönsietokykyään, jotta ne pystyvät ratkaisemaan tehokkaasti kaikenlaiset muuttoliikekriisit. Muuttoliiketilannetta olisi myös seurattava säännöllisesti, jotta tehtävien päätösten pohjana on kattava tilannekuva aina kun mahdollista. Prosessin lähtökohtana olisi oltava vuoden 2015 pakolaiskriisistä saadut kokemukset, jotka koskevat muuttoliikenteen seurantaa, esimerkiksi yhteisen tilannetietoisuuden ja -analyysin (ISAA) raporttien julkaiseminen neuvoston poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR) aktivoinnin puitteissa.
- (5) Unionin ja jäsenvaltioiden häiriönsietokyvyn vahvistaminen edellyttää, että kaikki sidosryhmät, myös jäsenvaltiot kahdenvälisen kanavien kautta, jatkavat aktiivista osallistumistaan konfliktien estämiseen ja ratkaisuun sekä pitävät toisensa ajan tasalla mahdollisista kolmansissa maissa puhkeavista kriiseistä, jotka saattavat synnyttää EU:n sisäisen muuttoliikekriisin. Kaikkia soveltuvia EU:n välineitä olisi hyödynnettävä niiden oikeudellisten kehysten ja päätavoitteiden mukaisesti, kun tuetaan kumppanimaita niiden valmiuksien kehittämistyössä ja kriiseihin puuttumisessa ennen kuin niiden vaikutukset ulottuvat EU:n alueelle, samalla kun selkeytetään muuttoliikepolitiikan tavoitteita.
- (6) Muuttoliikekriisiin reagoinnin käytännön tehokkuus riippuu yksittäisten jäsenvaltioiden valmiudesta ja kyvystä ottaa käyttöön tarvittavaa kalustoa ja resursseja, sekä nykyisillä unionin rakenteilla tuettavasta koordinoitusta toiminnasta. Lisäksi kaikkien asianomaisten toimijoiden on kyettävä nopeaan ja tehokkaaseen yhteistyöhön. Tehokkaan ja oikea-aikaisen kriisinhallintamekanismin perustana ovat siis aiemmin käyttöön otetut kriisiyhteistyötä koskevat menettelyt, joissa kansallisen ja unionin tason keskeisten toimijoiden tehtävät ja vastuut on selkeästi määritelty.
- (7) Tarvitaan siis jäsenneltyä muuttoliikkeen hallintamekanismia, johon kuuluisi reaaliaikainen seuranta, varhaisvaroitusjärjestelmä ja keskitetty ja koordinoitu EU:n toiminta rakenteiden, välineiden sekä henkilö- ja taloudellisten resurssien mobilisoimiseksi tarpeen mukaan kaikissa EU:n toimielimissä ja virastoissa ja yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

- (8) Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1896 ⁽¹⁾ vahvistetaan Euroopan raja- ja merivartiostoston (Frontex) ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteinen vastuu Euroopan yhdenmukaisen rajaturvallisuuden toteuttamisesta. Asetuksessa säädetään myös tilannetietoisuuden varmistamisesta ja Euroopan yhdenmukaisen rajaturvallisuuden yhdenmukasta suunnittelusta, myös valmiussuunnittelusta.
- (9) Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman olisi perustuttava seuraaviin periaatteisiin: ennakointi, solidaarisuus ja oikeudenmukainen vastuunjakko, koordinointi, oikea-aikainen reagointi sekä joustava resurssien kohdentaminen.
- (10) Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman keskeisenä tarkoituksena on varmistaa yhtäältä tilannetietoisuus ja parempi varautuminen, toisaalta hallinnon tehokkuus ja reagoinnin oikea-aikaisuus.
- (11) Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman olisi muodostettava operatiiviset puitteet muuttovirtojen ja muuttoliikkeeseen liittyvien tilanteiden seurannalle ja ennakoinnille, häiriönsietokyvyn kehittämiseksi sekä koordinoitulle reagoinnille muuttoliikkekriisiin. Nämä tavoitteet kuvastavat muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman kahta päävaihetta eli yhtäältä seurantaa ja varautumista ja toisaalta kriisinhallintaa.
- (12) Muuttoliikettä koskevassa varautumis- ja kriisisuunnitelmassa muuttoliikkekriisi olisi määriteltävä EU:n sisällä tai kolmannessa maassa ilmeneväksi tilanteeksi tai kehityskuluksi, joka vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa jonkin jäsenvaltion turvapaikka-, muuttoliike- tai rajaturvallisuusjärjestelmään ja rasittaa sitä erityisesti. Määritelmä kattaa ja on laajempi kuin muuttoliike- ja turvapaikka-asioihin liittyviä kriisitilanteita ja ylivoimaisia esteitä käsittelevän asetusehdotuksen 1 artiklan 2 kohdassa määritellyt olosuhteet tai turvapaikka-asioiden ja muuttoliikenteen hallintaa koskevan asetusehdotuksen 2 artiklan w alakohdassa määritellyt olosuhteet.
- (13) Muuttoliikettä koskeva varautumis- ja kriisisuunnitelma on yhdenmukainen EU:n vakiintuneiden kriisinhallintamekanismien, etenkin unionin pelastuspalvelumekanismien ja siihen kuuluvan EU:n hätäavun koordinoitukeskuksen (ERCC), neuvoston poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR), komission ARGUS-järjestelmän ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kriisinhallintamekanismin, kanssa ja täydentää niitä. Nämä mekanismit voidaan aktivoida samanaikaisesti tai sen jälkeen, kun muuttoliikettä koskeva varautumis- ja kriisisuunnitelma on aktivoitu kriisinhallintavaiheessaan. Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman tavoitteena on tukea näiden yleisten kriisimekanismien välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä varmistamalla, että yleisille kriisimekanismeille tuotetaan ajantasaista tietoa kriisitilanteesta.
- (14) Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman pohjana on asiaa koskeva voimassa oleva lainsäädäntö, mutta sen tarkoituksena on myös tukea komission ehdottamien uusien välineiden täytäntöönpanoa; näitä ovat esimerkiksi turvapaikka-asioita ja muuttoliikkeen hallintaa koskeva asetus sekä muuttoliike- ja turvapaikka-asioihin liittyviä kriisitilanteita ja ylivoimaisia esteitä käsittelevä asetus.
- (15) Muuttoliikettä koskevassa varautumis- ja kriisisuunnitelmassa olisi sen seuranta- ja varautumisvaiheessa määritettävä useita vaiheita, joilla varmistetaan jatkuva tilannetietoisuus ja varhaisvaroitukset/ennusteet sekä helpotetaan vuotuisten muuttoliikenteen hallintaa koskevien raporttien laatimista; nämä raportit julkaisee komissio turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevan asetusehdotuksen 6 artiklan mukaisesti. Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman tarjoaman tilannetietoisuuden avulla esimerkiksi neuvoston puheenjohtajavaltio voisi madaltaa poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen käynnistämisen nykyistä kynnystä muuttoliikkekriisin osalta. Kriisinhallintavaiheessaan muuttoliikettä koskevalla varautumis- ja kriisisuunnitelmalla olisi varmistettava, että kaikkien toimijoiden saatavilla on muuttoliiketilannetta koskevaa kattavaa ja ajantasaista tietoa, jotta ne voivat tehdä päätökset hyvissä ajoin ja jotta päätösten täytäntöönpanoa seurataan ja koordinoidaan asianmukaisesti.
- (16) Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman toteutuminen edellyttää, että jäsenvaltiot, neuvosto, komissio, Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan raja- ja merivartiostosto (Frontex), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol), vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA) ja Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA) toimivat yhdessä EU:n muuttoliikettä käsittelevänä varautumis- ja kriisinhallintaverkostona, jäljempänä 'verkosto'. Verkoston päätavoitteena olisi oltava riittävän, muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman molempien vaiheiden kannalta oleellisten tietojen vaihdon varmistaminen.
- (17) Verkoston olisi tuettava muuttovirtojen seurantaa ja ennakointia, parannettava häiriönsietokykyä ja kehitettävä kriiseihin reagoinnin teknistä koordinoitua, ja tämän olisi tapahduttava voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen ja jo käytössä olevia välineitä hyödyntäen ja täydentäen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1896, annettu 13 päivänä marraskuuta 2019, eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1).

- (18) Lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaina olevia kolmansia maita olisi myös otettava tapauskohtaisesti mukaan muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman toimintaan. Osallistuminen olisi edistettävä tehokasta tietojenvaihtoa sekä toimia, joilla luodaan riittävää tilannetietoisuutta muuttoliikkeestä kyseisissä maissa ja kehitetään niiden tapaa reagoida mahdollisiin kriiseihin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Muuttoliikkeen hallinnan tehostaminen muuttovirtoja seuraamalla ja ennakoimalla, häiriönsietokykyä ja varautumista kehittämällä sekä muuttoliiketikriisiin reagoimista koordinoimalla edellyttää, että jäsenvaltiot, neuvosto, komissio, Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol), vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA) ja Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA) tekevät yhteistyötä **muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman** puitteissa.
2. Tätä varten toimijoiden olisi toimittava yhdessä EU:n muuttoliikkeeseen liittyvää varautumista ja kriisinhallintaa koskevan mekanismin verkostona, jäljempänä **'verkosto'**, muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman täytäntöönpanon tukemiseksi.
3. Verkoston muodostavien toimijoiden olisi varmistettava riittävä, muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman molempien vaiheiden kannalta oleellisten tietojen vaihto noudattaen kaikilta osin toimijoiden toimivaltaa ja vastuuta koskevia säännöksiä.
4. Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman **ensimmäisessä vaiheessa**, joka olisi aktivoitava pysyvästi ja jonka olisi jatkuttava toisen vaiheen aikana, toimijoiden olisi annettava oikea-aikaista ja riittävää tietoa päivitetyn muuttoliikettä koskevan tilannetietoisuuden muodostamiseksi ja varhaisvaroitusten/ennusteiden tarjoamiseksi sekä parannettava häiriönsietokykyä, jotta kaikenlaisia muuttoliiketikriisejä voitaisiin käsitellä tehokkaasti. **Toista vaihetta** olisi voitava soveltaa mihin tahansa EU:n sisällä tai kolmannessa maassa ilmenevään tilanteeseen tai kehityskulkuun, joka vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa jonkin jäsenvaltion turvapaikka-, muuttoliike- tai rajaturvallisuusjärjestelmään ja rasittaa sitä erityisesti. Toinen vaihe kattaa ja on laajempi kuin muuttoliike- ja turvapaikka-asioiden liittyviä kriisitilanteita ja ylivoimaisia esteitä käsittelevän asetusehdotuksen 1 artiklan 2 kohdassa määritellyt olosuhteet tai turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden hallintaa koskevan asetusehdotuksen 2 artiklan w alakohdassa määritellyt olosuhteet.
5. Verkoston olisi laadittava **täytäntöönpanoa koskevat suuntaviivat**, joiden tavoitteena on varmistaa muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman toiminnan kannalta oleellisen tiedon tehokas kulku asiaa käsittelevien kansallisten ja EU:n kriisinhallintamekanismien välillä.
6. Jäsenvaltioiden, neuvoston, komission, Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH), Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO), Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol), vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston (eu-LISA) ja Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) olisi nimettävä yhteystaho **verkoston käyttöönottoa** varten.
7. Yhteystahojen olisi vaihdettava säännöllisesti tietoja erityisesti voidakseen antaa tukea komissiolle turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevan asetusehdotuksen 6 artiklan 4 kohdassa vahvistettujen säännöllisten **muuttoliikenteen hallintaa koskevien raporttien** ja 6 artiklan 6 kohdassa vahvistettujen tilannekatsausten julkaisemisessa.
8. Muuttoliikkeen hallintaa koskevissa raporteissa ja tilannekatsauksissa tehtyjen havaintojen perusteella jäsenvaltioiden olisi keskusteltava, **millaisiin toimiin on tarpeen ryhtyä**. Keskustelut olisi käytävä teknisellä, strategisella ja tarvittaessa poliittisella tasolla neuvoston valmisteluelimissä tai neuvostossa.
9. Komission olisi suosituksessa 4 tarkoitettuun **muuttoliiketikriisitilanteeseen** joutuneen jäsenvaltion kanssa yhteisymmärryksessä ilmoitettava tilanteesta verkoston muille yhteyspisteille muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman **kriisivaiheen käynnistämiseksi**. Jäsenvaltion yhteyspisteen olisi annettava välittömästi komission yhteystaholle liitteessä täsmennetyt tarvittavat tiedot.
10. Kriisitilanteessa yhteyspisteen olisi tuettava komissiota tarvittavien tietojen ja ohjauksen antamisessa ja koordinoimalla kriisin edellyttämiä toimenpiteitä.

11. Verkoston sisäisen tietojenvaihdon olisi tapahduttava käytettävissä olevien viestintäkanavien kautta, mukaan lukien tilannetta varten suunnitellut ominaisuudet sisältävä **IPCR-foorumi**, silloin kun se on mahdollista, ja edellä olevassa suosituksessa 5 tarkoitettujen täytäntöönpanoa koskevien suuntaviivojen mukaisesti.
12. Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman molempien vaiheiden olisi noudatettava liitteessä esitettyä hallintomallia ja työnkulkua.

Tehty Brysselissä 23 päivänä syyskuuta 2020.

Komission puolesta
Ylva JOHANSSON
Komission jäsen

LIITE

Tässä liitteessä esitetään muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman periaatteet ja tärkeimmät toimijat ja kuvataan yksityiskohtaisesti sen toimintaa kummassakin vaiheessa.

1. PERIAATTEET JA TOIMIJAT MOLEMMISSA VAIHEISSA

Periaatteet

Kun määritetään tarvittavia toimenpiteitä ja osoitetaan tehtävävastuita asianomaisille toimijoille, muuttoliikettä koskevaa varautumis- ja kriisisuunnitelmaa olisi sovellettava seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- i) **Ennakointi:** Muuttoliiketilannetta tulisi seurata säännöllisesti ja päätökset tulisi tehdä kattavan ja koordinoitun tilannekuvan pohjalta siten, että tavoitteena on ensisijaisesti ennaltaehkäisy.
- ii) **Koordinointi:** Kriisiin reagoidessa olisi hyödynnettävä kaikkien asiaankuuluvien sisä- ja ulkopoliittikan alojen toimenpiteitä ja kaikkien asianomaisten toimijoiden olisi toimittava koordinoitusti ja kokonaisvaltaisesti.
- iii) **Viipymätön reagointi:** Toimenpiteet tulisi toteuttaa heti, kun niitä tarvitaan, jotta estetään tilanteen kärjistyminen.
- iv) **Resurssien joustava kohdentaminen:** Resurssit tulisi ottaa nopeasti käyttöön hyödyntämällä täysimääräisesti joustavuutta, jonka eri rahoitusvälineet mahdollistavat asianomaisille toimijoille.
- v) **Yhteisvastuu ja oikeudenmukainen vastuunjako** turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden hallintaa koskevan asetusehdotuksen 5 artiklan mukaisesti.

Toimijat

Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman kahden vaiheen täytäntöönpanoon osallistuvat **seuraavat toimijat:**

- jäsenvaltiot ja niiden yhteyshenkilöt;
- neuvosto;
- Euroopan komissio, mukaan lukien kentällä ja EU:n edustustoissa työskentelevä henkilöstö sekä Euroopan muuttoliiketyhteyshenkilöt;
- Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH), mukaan lukien EU:n edustustot ja asiaankuuluvat yleisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tehtävät ja operaatiot;
- EU:n virastot (EASO, Frontex, Europol, eu-LISA ja Euroopan unionin perusoikeusvirasto FRA) ja niiden yhteyshenkilöt.

2. SEURANTA- JA VARAUTUMISVAIHE (VAIHE 1)

a) Tarkoitus

Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman tavoitteena sen seuranta- ja varautumisvaiheessa on tukea nykyisen lainsäädännön koordinoitumpaa käyttöä lujittamalla ja jakamalla yhteistä tilannetietoisuutta kaikkien kyseeseen tulevien toimijoiden kesken, kehittämällä varhaisvaroitus-/ennakointijärjestelmä EU:n tasolla ja tukemalla tarvittavan häiriönsietokyvyn kehittämistä jäsenvaltioissa, jotta ne voivat vastata tehokkaasti kaikentyyppisiin muuttoliiketriikkeihin.

Mekanismin ensimmäisessä vaiheessa pyritään seuraaviin keskeisiin tavoitteisiin:

- **Tilannetietojen ja varhaisvaroitusten/ennusteiden jakaminen.** Siltä pohjalta, että kaikilla asiaankuuluvilla sidosryhmillä on oikea-aikainen ja riittävän kattava käsitys tapahtumista ja muuttuvista suuntauksista, toimijoiden olisi voitava seurata tilannetta ja olla hyvin valmistautuneita reagoimaan koordinoitusti tarpeen mukaan. Uudet syntymässä olevat ongelma- ja kriisitilanteet olisi ennakoitava hyvissä ajoin. Kaikkien toimijoiden tulisi syöttää tietoja ja näyttää EU:n tasolla kehitettävään varhaisvaroitus-/ennakointijärjestelmään. Komission olisi koordinoitava toimia tällaisen järjestelmän kehittämiseksi nykyisin käytettävissä olevien ja mahdollisten tulevien välineiden pohjalta.
- **Häiriönsietokyvyn kehittämisen tukeminen.** Yhteinen käsitys tilanteesta, sen taustatekijöistä ja sen ennakoitavista kehityksistä auttaisi jäsenvaltioita keskittämään ponnistelujaan valmiuksiensa kehittämisessä siltä varalta, että uusi muuttoliiketriikki puhkeaa.

b) Hallintotapa

Komission tulisi tarvittaessa yhteistyössä EUH:n kanssa toimia johtavassa asemassa seuranta- ja varautumisvaiheessa hyödyntäen kaikkia resurssejaan, mukaan lukien Euroopan muuttoliiketyhteyshenkilöt, EU:n hätäavun koordinoitakeskus (ERCC) ja käytettävissä olevat varat, näiden kulloistenkin toimeksiantojen, tavoitteiden ja menettelyjen mukaisesti. Komission olisi toimittava verkoston puheenjohtajana ja huolehdittava sen sihteeristötehtävistä, kerättävä tiedot ja toimitettava tarvittavat raportit sekä seurattava kaikkien toimenpiteiden täytäntöönpanoa toimijasta riippumatta.

Jäsenvaltioiden, EU:n virastojen ja muiden toimijoiden olisi tuettava komissiota edellä mainituissa tehtävissä erityisesti toimittamalla viivyttämättä tarkat tiedot, analyysit ja ennusteet sekä arvioimalla omaa varautumis- ja valmiussuunnitteluaan.

Tarvittavat teknisen, strategisen ja tarvittaessa poliittisen tason keskustelut, jotka edellyttävät toimenpiteitä jäsenvaltioissa, olisi käytävä asiaankuuluviissa **neuvoston valmisteluelimissä** muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman tässä vaiheessa annettavien komission kertomusten tulosten pohjalta.

Tilanteissa, joissa neuvosto päättää antaa toimintapäätelmiä ja -suosituksia, **verkoston** olisi tuettava niiden täytäntöönpanoa vaihtamalla asiaankuuluvat tiedot.

c) Työnkulku

Tilannetietojen ja varhaisvaroitusten/ennusteiden jakaminen

Komission olisi kutsuttava **verkoston kokoukset tai videoneuvottelut** koolle säännöllisesti, vähintään neljännesvuosittain. Yhteydenpidon tiheys riippuisi muuttoliiketilanteen vakavuudesta sekä muuttoliikettä ja valmistautumista koskevan seurannan yhteydessä havaituista kysymyksistä.

Tärkeimpien lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaina olevien kolmansien maiden edustajat sekä **keskeisten kansainvälisten kumppaneiden ja sidosryhmien** edustajat olisi tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan kutsuttava tapauskohtaisesti verkoston keskusteluihin, joissa keskitytään tiettyyn muuttoreittiin, jotta voidaan vaihtaa viipymättä ja säännöllisesti tietoja muuttovirroista, salakuljetuksesta ja muista tekijöistä (ml. geopolittiset tekijät, terveyteen, ympäristöön ja ilmastoon liittyvät tekijät sekä demografiset ja muut sosioekonomiset tekijät), jotka vaikuttavat EU:n turvapaikka-asioihin, muuttoliikkeen hallintaan tai rajaturvallisuuteen. Tähän osallistumiseen sovellettavat säännöt olisi laadittava asianomaisia maita kuullen vastaavien EU:n edustustojen kautta tiiviissä yhteistyössä EUH:n kanssa.

Varautumisen tulisi olla keskeinen osa muuttoliikediologia, jota käydään kolmansien maiden kanssa erityisesti EU:n naapurialueilla, ja sen puitteissa olisi pyrittävä luomaan viestintäkanavia ja yksilöimään paikallisia toimijoita, joita käytetään ja joihin otetaan yhteyttä kriisitilanteissa.

Komission olisi mahdollisuuksien mukaan järjestettävä yhteistyössä EUH:n kanssa *ad hoc* -pohjalta erityisiä **muuttoreittikohtaisia videokonferensseja tärkeimpien lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaina olevien kolmansien maiden kanssa** ja vahvistettava vastaavien nykyisin järjestettävien videokonferenssien asemaa. Videoneuvotteluihin tulisi ottaa mukaan myös kaikki muut sidosryhmät, joihin muuttoliike tietyllä muuttoreitillä vaikuttaa tai joilla siihen liittyy selkeää intressiä. Videoneuvottelun rakenteen tulisi olla sellainen, että se kannustaa perusteellisiin keskusteluihin tiiviissä yhteistyössä EU:n edustustojen kanssa kaikkia osallistujia hyödyttävällä tavalla.

Verkoston kaikkien **yhteyspisteiden** olisi annettava tietoja tarvittavan tilannekuvan muodostamiseksi. Jaettavia tilannetietoja ovat tiedot muuttovirroista, vastaanotto-, turvapaikka- ja rajaturvallisuusjärjestelmistä, muuttoliikkeen alalla jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa tapahtuneesta kansallisesta kehityksestä ja yhteistyötoimista kolmansien maiden kanssa sekä ennakkovaroitukset/ennusteet. Kaikkien yhteyspisteiden olisi vaihdettava tietoja haasteista, puutteista ja reagointitoimista paikan päällä, jotta saadaan aikaan yhteinen tilannekuva EU:n tasolla. Verkoston tarkka toiminta olisi esitettävä yksityiskohtaisesti menettelytapaohjeissa.

Verkoston olisi hyödynnettävä täysimääräisesti käytettävissä olevia viestintäkanavia ja -foorumeita, mukaan lukien mahdollisuuksien mukaan **IPCR-foorumi** ja sen erityiset toiminnot. Jos käytettävissä olevat välineet eivät ole riittäviä, komissio harkitsee nykyisten foorumiensa parantamista tai erityisen **suojatun verkkopohjaisen foorumin** perustamista varmistaakseen nopean tiedonvaihdon verkoston sisällä.

Edellä mainittujen tietojen pohjalta komission olisi laadittava tilannekatsauksia esittämällä erityinen muuttoliiketilannekatsaus ja -analyysi (Migration Situational Awareness and Analysis, **MISAA**) väliajoin, joista verkoston olisi päätettävä seuranta- ja varautumisvaiheessa. MISAA-raportin tulisi perustua yhteisen tilannetietoisuuden ja -analyysin (ISAA) raportointimalliin ja -menetelmiin. Nykyinen ISAA-raportti kehitettiin vuoden 2015 pakolaiskriisin yhteydessä aktivoitujen IPCR-järjestelyjen aikana, ja se on määrä korvata MISAA-raportilla, mikäli puheenjohtajavaltio deaktivoi IPCR-järjestelyt. Toimijoiden tulisi mahdollisuuksien mukaan jakaa myös EU:n ulkopuolisista lähteistä, kuten kolmansilta mailta ja kansainvälisiltä kumppaneilta, saatavat tiedot. MISAA-raportissa tulisi yksilöidä suuntauksia ja mahdollisesti antaa ennakkovaroituksia/ennusteita muuttovirroista, jotta voidaan varoittaa kaikkia toimijoita ja pohjustaa niiden korjaavia toimenpiteitä. MISAA-raportti olisi jaettava toimijoiden kanssa yksinomaan IPCR-foorumin kautta noudattaen kaikilta osin kyseisen foorumin käyttöön sovellettavia sääntöjä ja huolehtien samalla EU:n hätäavun koordinoitikeskuksen osallistumisesta.

Jäsenvaltioiden olisi **keskusteltava tarvittavista toimenpiteistä** ja päätelemistä MISAA-raportin pohjalta. Jäsenvaltioiden olisi käytävä keskusteluja teknisellä, strategisella ja tarvittaessa poliittisella tasolla asianomaississa neuvoston valmisteluelimissä tai neuvoston istunnoissa. Neuvosto voi antaa toimintapäätelmiä ja -suosituksia, joiden pohjalta asianomaisten toimijoiden tulisi ryhtyä jatkotoimiin verkoston tuella.

Häiriönsietokyvyn kehittämisen tukeminen

Muuttoliikkeen hallintaa koskevien kertomusten ja kansallisten strategioiden pohjalta, joista säädetään turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden hallintaa koskevan asetusehdotuksen 6 artiklan 4 kohdassa ja 6 kohdassa, ja muuttoliikkeen hallinnan häiriönsietokyvyn parantamiseksi koko EU:ssa tulisi ottaa käyttöön **muuttoliikettä koskeva valmiusjakso**.

Turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden hallintaa koskevan asetusehdotuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäsenvaltioilla on oltava käytössä kansalliset strategiat, joilla varmistetaan riittävät valmiudet turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden tehokkaalle hallinnalle ja joissa on tiedot siitä, miten jäsenvaltiot panevat täytäntöön mainitussa asetuksessa vahvistetut periaatteet ja siitä johtuvat oikeudelliset velvoitteet kansallisella tasolla. Näihin strategioihin sisältyy kansallisen tason valmiussuunnittelu ottaen huomioon varautumissuunnittelu, josta säädetään sovellettavassa lainsäädännössä, muun muassa asetuksen (EU) 2019/1896 (Euroopan raja- ja merivartiovirasto) 8 artiklan 6 kohdassa ja 9 artiklan 3, 5 ja 6 kohdassa, ja Euroopan yhdenmukaisen rajaturvallisuuden täytäntöönpano kyseisen asetuksen mukaisesti.

EU:n virastojen olisi raportoitava komissiolle valmiuksistaan ja valmiussuunnitelmistaan sekä toimitettava mahdolliset muut selvitykset, joita komissio voi käyttää tässä yhteydessä.

EUH:n olisi osallistuttava muuttoliikkeen ulkoiisiin näkökohtiin ja yhteistyötoimiin lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaina olevien kolmansien maiden kanssa.

Kolmansille maille olisi annettava mahdollisuus jakaa vapaaehtoisesti tiedot omista muuttoliikestrategioistaan ja valmiussuunnitelmistaan komission tai verkoston kanssa.

Kaikkien näiden tietojen pohjalta ja turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden hallintaa koskevan asetusehdotuksen 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti komissio esittää vuosittain muuttoliikkeen hallintaa koskevan kertomuksen, jossa esitetään muuttoliiketilanteen todennäköinen kehitys sekä unionin ja jäsenvaltioiden varautuminen siihen.

Jäsenvaltioiden olisi keskusteltava komission vuotuisten kertomusten tuloksista asianmukaisilla foorumeilla.

Komission olisi verkoston muiden toimijoiden tuella luotava puitteet vuotuisissa kertomuksissa esitettyjen **tulosten** jatkoseurantaa varten ja raportoitava saavutetusta edistyksestä ja tilanteesta seuraavalla vuotuisella raportointijaksolla.

3. MUUTTOLIIEKRIISIN HALLINNAN VAIHE (VAIHE 2)

a) Tarkoitus

Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman **tavoitteena** on kriisinhallintavaiheessa tukea EU:n nopeaa, tehokasta ja koordinoitua reagoitua kriisiin antamalla EU:n päätöksentekijöille oikea-aikaista ja ajantasaista tietoa kehittyvästä operatiivisesta tilanteesta sekä tukemalla seurantaa, koordinoitua kentällä ja viestintää teknisellä tasolla kaikkien toimijoiden välillä.

b) Hallintotapa

Muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman kriisinhallintavaiheessa ja niin kauan kuin **EU:n yleisiä kriisimekanismeja** (unionin pelastuspalvelumekanismeja, EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroitua järjestelyä, ARGUS-järjestelmää ja kriisinhallintamekanismeja) ei ole aktivoitu, käytetään muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman kehystä, kuten verkostoa ja raportointimekanismeja, suunnitelman tavoitteisiin pääsemiseksi.

Kun **EU:n yleiset kriisimekanismit** on aktivoitu kulloistenkin menettelyjensä ja tavoitteidensa mukaisesti, olisi varmistettava yleisen kriisinhallinnan rooli, mihin kuuluu tarvittava kriisimekanismien välinen koordinointi.

Vaiheen 2 aktivoinnin aikana vaiheen 1 toimia jatketaan ja tehostetaan.

Komission aktivoiman ja puheenjohtaman **verkoston** olisi tuettava EU:n yleisten kriisimekanismien työtä. Tuessa olisi keskityttävä erityisesti luomaan tilannetietoisuutta, jota tarvitaan kyseisissä mekanismeissa käytäviä keskusteluja ja niissä tehtäviä päätöksiä varten, ja seuraamaan, miten asiaankuuluvat toimijat panevat ne täytäntöön. Tätä varten verkoston olisi kokoonnuttava säännöllisesti videoneuvotteluissa ja keskusteltava kaikista EU:n yleisten kriisimekanismien puitteissa tehtyjen päätösten operatiivisista näkökohdista ja raportoitava takaisin niille.

Jos **jäsenvaltioiden kriisinhallintakeskukset** aktivoidaan, niiden olisi varmistettava riittävät kytkökset EU:n yleisiin kriisimekanismeihin, muun muassa unionin pelastuspalvelumekanismiin ja EU:n hätäavun koordinoitinkeskukseen, ja tuettava yhteyspisteensä toimintaa verkostossa suosituksessa 5 tarkoitettujen suuntaviivojen mukaisesti.

Tarvittaessa ja IPCR-sääntöjen mukaisesti **neuvostossa pidettäviä kokouksia** täydentäen voidaan käydä lisäkeskusteluja asiaankuuluvissa neuvoston valmisteluelimissä tai neuvostossa komission tilannekatsausten tulosten pohjalta.

Kunkin toimijan olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet, muun muassa jäljempänä d kohdassa mainitut välineistöön kuuluvat toimenpiteet.

c) Työnkulku

1. Komissio voi käynnistää muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman kriisinhallintavaiheen yhteisymmärryksessä sellaisen jäsenvaltion kanssa, johon muuttoliikekriisitilanne suosituksessa 4 tarkoitettulla tavalla kohdistuu.
2. Komission **yhteyspiste**en olisi ilmoitettava verkoston muille yhteyspisteille (EU:n puheenjohtajavaltiolle, jäsenvaltioille, neuvostolle, EUH:lle ja EU:n virastoille) päätöksestä aktivoida muuttoliikettä koskeva varautumis- ja kriisisuunnitelma sen kriisinhallintavaiheessa.
3. Komissio **aktivoi verkoston** välittömästi toimimaan ympärivuorokautisesti viikon jokaisena päivänä ja **kutsuu koolle verkoston kiireellisen kokouksen/videoneuvottelun**, jossa käsitellään teknisellä tasolla seuraavia seikkoja:
 - a) tietojenvaihto tilanteesta;
 - b) nopean, tehokkaan ja tuloksellisen reagoinnin vaihtoehtojen analysointi;
 - c) yleisölle suunnattavien viestien koordinointi nykyisten rakenteiden mukaisesti;
 - d) tuen koordinointi paikan päällä.
4. Jäsenvaltion, johon kriisi kohdistuu, olisi **aktivoitava omat valmiustoimenpiteensä** ja tehtävä alustava tarvearvio, joka olisi jaettava välittömästi komission ja verkoston muiden jäsenten kanssa. Tähän alustavaan arvioon olisi sisällyttävä seuraavat tiedot:
 - a) tilanne paikan päällä, tärkeimmät liikkeellepanevat tekijät sekä ennuste, mukaan lukien mahdolliset seuraukset;
 - b) senhetkiset aineelliset, operatiiviset ja taloudelliset valmiudet;
 - c) valmiustoimenpiteiden täytäntöönpano;
 - d) aineelliset, operatiiviset ja taloudelliset tarpeet, jotka asiaankuuluvien toimijoiden, kuten muiden jäsenvaltioiden ja EU:n virastojen, tulisi täyttää.

5. Verkoston kautta kerättyjen tietojen perusteella komission olisi ilmoitettava verkostolle erityisesti seuraavat:
- a) tilannekatsaus, mukaan lukien ennuste ja mahdolliset seuraukset; mahdollisuuksien mukaan tiedot myös asiaankuuluvista kolmansista maista ja niiden tilanteesta;
 - b) kriisin koettelemien jäsenvaltioiden ja lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaina olevien kolmansien maiden nykyiset valmiudet sekä EU:n ja muiden jäsenvaltioiden nykyiset valmiudet vastata kriisiin;
 - c) EU:n ja jäsenvaltioiden tuen nykyinen taso;
 - d) puutteiden ja tarpeiden arviointi;
 - e) mahdolliset toimet EU:n toimielinten, EU:n elinten, EU:n virastojen ja jäsenvaltioiden tasolla jäljempänä esitetyn välineistön puitteissa.

Kun jäsenvaltio on esittänyt perustellun pyynnön asetusehdotuksen 2 artiklan 1 kohdan tai 6 artiklan 1 kohdan nojalla muuttoliike- ja turvapaikka-asioihin liittyvien kriisitilanteiden ja ylivoimaisten esteiden vuoksi, verkoston kautta kerättävät tiedot voivat tukea komission analyysiä ja toimia kyseisen ehdotuksen 2 ja 6 artiklan mukaisesti.

Kun komissio arvioi jäsenvaltion maahanmuuttotilannetta turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden hallintaa koskevan asetusehdotuksen 47 artiklan mukaisesti, verkoston kautta kerättävät tiedot voivat tukea komission kertomuksen laadintaa muuttopaineesta kyseisen ehdotuksen 48 artiklan mukaisesti.

Pelastuspalveluavun osalta jäsenvaltioiden välinen koordinointi olisi varmistettava EU:n hätäavun koordinoitikeskuksen kautta.

6. Neuvoston puheenjohtajavaltio voi harkita tarvetta kutsua koolle **ylimääräinen neuvoston istunto**.
7. Verkosto kytkeytyy EU:n yleisten kriisinhallintajärjestelmien työhön niiden aktivoinnin jälkeen tarjoamalla tilannetietoisuutta ja vaihtamalla tietoja, joita tarvitaan kyseisten järjestelmien puitteissa sovittujen tarvittavien toimien täytäntöönpanon seuraamiseksi teknisellä tasolla.
8. **Koordinointi jäsenvaltioissa** olisi varmistettava muuttoliikettä käsittelevissä kansallisissa kriisinhallintamekanismeissa, joihin kaikki asiaankuuluvat kansalliset toimijat osallistuvat, täysin johdonmukaisesti ja yhtenevästi muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman täytäntöönpanon kanssa IPCR:n yleisen koordinoititehtävän puitteissa.
9. Siinä tapauksessa, että unionin pelastuspalvelumekanismi aktivoidaan, komission johdolla toimivan **EU:n hätäavun koordinoitikeskuksen (ERCC)** olisi varmistettava tuki sille, että apua pyytävälle jäsenvaltiolle voidaan antaa nopeasti hätätilanteen tukea, ja toimittava kaikkien EU:n jäsenvaltioiden ja osallistuvien maiden välisenä pelastuspalveluavun koordinoitikeskuksena. Asianomaisten komission yksiköiden välille olisi **luotava ympärivuorokautinen viikon jokaisena päivänä toimiva yhteys**.
10. Tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan olisi perustettava **tehostettu seurantamekanismi kolmansiin maihin** siten, että lähetetään tai aktivoidaan yhteyshenkilöitä, jotka edustavat kaikkia toimijoita tärkeimmistä kauttakulku-, lähtö- ja/tai kohdemaina olevia kolmansista maista.
11. Muita **alakohtaisia kriisimekanismeja ja -välineitä** olisi aktivoitava riippuen jäljempänä esitetystä välineistössä luetelluista tarpeista.
12. **Verkosto** olisi aktivoitava toimimaan ympärivuorokautisesti viikon jokaisena päivänä kriisin ajaksi.
13. Jos IPCR-järjestelyt aktivoidaan, säännöllinen muuttoliikeseuranta varmistetaan **ISAA-raporteilla**, jotka korvaavat MISAA-raportit aktivointijakson ajaksi. Jos IPCR-järjestelyjä ei aktivoida, **MISAA-raportteja**, joita komissio on antanut muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman ensimmäisessä vaiheessa, annetaan edelleen asiaankuuluvilta toimijoilta verkoston kautta kerättävien tietojen pohjalta.
14. MISAA-/ISAA-raporteista, joita komissio antaa muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman tässä vaiheessa, olisi keskusteltava asiaankuuluvissa neuvoston valmisteluelimissä tai neuvostossa.

15. Komissio voi yhden tai useamman jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta aloitteestaan **deaktivoida** muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman kriisinhallintavaiheen, kun kriisin aiheuttanut tilanne on päättynyt tai sen katsotaan olevan hallinnassa.
16. Komission olisi yhdessä neuvoston, EUH:n ja EU:n virastojen kanssa järjestettävä kohdennettua **koulutusta** muuttoliikkeeseen liittyvissä kriisitilanteissa käytettävistä menettelyistä ja välineistä, jotta voidaan parantaa kaiken asianomaisen henkilöstön tietämystä ja valmiutta.
17. Kaikkien toimijoiden olisi **säännöllisesti harjoitettava** reagointiaan muuttoliikekriiseihin kansallisella ja Euroopan tasolla ja tarvittaessa tehtävä nykyiseen muuttoliikettä koskevaan varautumis- ja kriisisuunnitelmaan tarkistuksia saatujen kokemusten perusteella.

d) Välineistö

Seuraavat toimenpiteet muodostavat välineistön, jolla reagoidaan muuttoliikekriisiin asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Toimenpiteet lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaissa

- Kolmansien kumppaneiden kanssa parhaillaan tehtävän yhteistyön lisäksi komissio huolehtii yhteistyössä EUH:n, EU:n edustustojen ja jäsenvaltioiden kanssa koordinoinnista tärkeimpien lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaissa olevien kolmansien maiden kanssa kiinnittäen erityistä huomiota EU:n naapurimaihin, jotta niitä voidaan tukea niiden vastaanottovalmiuksien parantamisessa ja muuttovirtojen paremmassa hallinnassa, erityisesti rajojen suojelussa ja ihmissalakuljetuksen torjunnassa, sekä tehostaa palautusyhteistyötä.
- Komissio luo yhteistyössä jäsenvaltioiden ja EUH:n kanssa uusia turvallisia käytäviä ja uudelleensijoitusjärjestelmiä asianomaisissa lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaissa olevissa kolmansissa maissa.
- Komissio tekee yhteistyötä tärkeimpien kansainvälisten järjestöjen (erityisesti YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n ja Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön IOM:n) ja keskeisten kansalaisjärjestöjen kanssa ja varmistaa niiden välisen synergian, jotta toimenpiteet saataisiin asianmukaisesti täydentämään toisiaan kulloisessakin lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaissa.
- Komissio tarkastelee uudelleen ja aktivoi todettujen tarpeiden perusteella rahoitusta, jota voidaan saada kaikista asiaankuuluvista (sisäisistä ja ulkoisista) rahoitusvälineistä, soveltuvin osin myös hätäapurahanhoitoksena, kunkin välineen oikeudellisen kehyksen ja tavoitteiden mukaisesti. Eri välineiden kesken on harjoitettava yhteistä ajattelua, koska se on olennaista pitkittyneeseen muuttopaineeseen vastaamiseksi.
- Poikkeuksellisissa olosuhteissa komissio tutkii, onko monivuotisen rahoituskehyksen säännösten perusteella käytettävissä lisävaroja, jos edellä mainittu rahoitus ei ole riittävä.
- Komissio harkitsee yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa EU:n talousarviosta ja kansallisista talousarvioista saatavan rahoituksen yhteiskäyttöä, kunnes päätetään rahoituksen jatkamisesta seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen aikana.
- Tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan komissio perustaa yhdessä jäsenvaltioiden nykyisten järjestelyjen kanssa tehostetun seurantamekanismin kolmansiin maihin ja käyttää myös muuttoreittikohtaisia videoneuvotteluja, jos ne on otettu käyttöön muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman mukaisesti, sekä lähettää tai aktivoi yhteyshenkilöitä tärkeimpiin kauttakulku-, lähtö- ja/tai kohdemaissa oleviin kolmansiin maihin.
- Jos EU:n ja kolmannen maan välillä on tehty asemaa koskeva sopimus, Frontex lähettää rajaturvallisuusryhmiä tukemaan kyseisen kolmannen maan toimivaltaisia viranomaisia sen rajojen valvonnassa.
- EUH aktivoi kriisinhallintamekanisminsa, kun ilmenee vakava tilanne tai hätätilanne, johon liittyy muuttoliikkeen ulkoinen ulottuvuus, käyttäen tarpeen mukaan kriisinhallintamekanismin yksittäisiä osia: kriisikokousta (Crisis Meeting), kriisiryhmää (Crisis Cell), kriisiyksikköä (Crisis Platform) ja erityistyöryhmää (Task Force).
- EUH:n edustustot hoitavat tiiviissä yhteistyössä komission kanssa tehtävänsä ennen kriisiä, sen aikana ja sen jälkeen muun muassa tarjoamalla tilannetietoisuutta, mutta myös huolehtimalla EU:n diplomaattisista, poliittisista ja operatiivisista toimista.

- EUH ottaa käyttöön turvallisuuteen ja rauhaan sovellettavasta yhdenmetystä lähestymistavasta vastaavaan linjaan, siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaraan, sotilaskriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaraan ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioihin kuuluvat toiminnot pyrkimyksensä saattaa valmiuteen asianmukainen koordinoitfoorumi tilannetietoisuuteen ja varautumiseen (häiriönsietokykyyn) liittyville toiminnoille.

Toimenpiteet EU:n ulkorajoilla sijaitsevilla jäsenvaltioissa

- Rajaturvallisuutta, vastaanottoa ja turvapaikka-asioita koskevat kansalliset valmiussuunnitelmat/toimenpiteet aktivoidaan EU:n ulkorajoilla sijaitsevilla jäsenvaltioissa.
- Jäsenvaltiot toimittavat tietoja operatiivisesta tilanteesta, puutteista ja tarpeista EU:n ulkorajoilla.
- Unionin pelastuspalvelumekanismi voidaan EU:n ulkorajalla sijaitsevan jäsenvaltion pyynnöstä aktivoida tarjoamaan tarvittavaa apua.
- Rajavallontaa tehostetaan yhteistyössä komission ja EU:n virastojen kanssa, jotta se kattaisi alueet, joita asia eniten koskee.
- Frontexin tukea annetaan jäsenvaltioiden pyynnöstä nykyisten yhteisten operaatioiden tehostamiseen tai Frontexin nopeaan rajainterventioon.
- EASO lähettää jäsenvaltioiden kanssa koordinoitua tarvittavaa henkilöstöä ja välineistöä avustamaan vastaanotossa ja turvapaikka-asioissa.
- Europol lähettää jäsenvaltioiden kanssa koordinoitua henkilöstöään/välineistöä/yhteyshenkilöitä suorittamaan saapuvien maahantulijoiden turvatarkastuksia.
- Frontex tukee palauttamistoimia koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa lähettämällä palautusasiantuntijoita ja järjestämällä ja koordinoimalla palautusoperaatioita tilaus- ja reittilennoilla, myös saattajien ja palautusvalvojen kanssa.
- Komissio perustaa EU:n ulkorajoilla sijaitseviin jäsenvaltioihin Euroopan unionin alueelliset toimintayksiköt (European Regional Task Force, ERTF) helpottamaan tiedonvaihtoa ja parantamaan kaikkien sidosryhmien välistä koordinoitua.
- Kohteisiin, joihin kohdistuu suuri paine, perustetaan järjestelykeskuksia ja vastaanottokeskuksia, joiden henkilöstöstä huolehtivat asianomaiset kansalliset viranomaiset ja joita EU:n virastot tukevat tarvittavilla muuttoliikkeen ja turvallisuuden tietojärjestelmillä.
- Komissio lähettää henkilöstöä EU:n ulkorajoilla sijaitseviin jäsenvaltioihin avustamaan reagointitoimien koordinoimisessa.
- Komissio sopii koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa keskeisestä yleisölle suunnattavasta kriisiviestinnästä ja käyttää tehokkaimpia viestintävälineitä, kuten IPCR-foorumia, levittääkseen näitä viestejä ja torjuakseen disinformaatiota.
- Komissio tekee yhteistoiminnassa jäsenvaltioiden kanssa tapauskohtaisesti yhteistyötä tärkeimpien kansainvälisten järjestöjen (erityisesti UNHCR:n ja IOM:n) ja keskeisten kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta toimenpiteet saataisiin asianmukaisesti täydentämään toisiaan jäsenvaltioissa EU:n ulkorajoilla.
- Komissio tukee jäsenvaltioita vapaaehtoista paluuta ja uudelleenkotoutumista koskeissa hankkeissa.
- Komissio tarkastelee uudelleen ja aktivoi jäsenvaltioiden tarvearviointin perusteella rahoitusta, jota voidaan saada kaikista asiaankuuluvista (sisäisistä ja ulkoisista) rahoitusvälineistä, soveltuvin osin myös hätäapurahan hoiduksena.
- Poikkeuksellisisa olosuhteissa komissio tutkii, onko monivuotisen rahoituskehyksen säännösten perusteella käytettävissä lisävaroja, jos edellä mainittu rahoitus ei ole riittävä.
- Komissio harkitsee yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa EU:n talousarviosta ja kansallisista talousarvioista saatavan rahoituksen yhteiskäyttöä, kunnes päätetään rahoituksen jatkamisesta seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen aikana.
- Jäsenvaltiot, joihin paine ei kohdistu, voivat tarjota EU:n ulkorajoilla sijaitseville jäsenvaltioille apua lähettämällä kalustoa, materiaalia ja henkilöstöä, myös erityishenkilöstöä, sekä osallistumalla muuttajien vapaaehtoiseen uudelleensijoitukseen ja tarjoamalla omaa henkilöstöään EU:n virastojen operaatioihin.
- Jäsenvaltiot, joihin paine ei kohdistu, voivat osallistua hätätoimenpiteiden toteuttamiseksi tarvittavien lisärahoitusratkaisujen rahoittamiseen.

Toimenpiteet muissa jäsenvaltioissa, joihin paine kohdistuu

- Vastaanotto- ja turvapaikkatoimintaan liittyvät kansalliset valmiussuunnitelmat/toimenpiteet aktivoidaan myös muissa jäsenvaltioissa, joihin paine kohdistuu.
- Kyseiset muut jäsenvaltiot, joihin paine kohdistuu, toimittavat tietoja operatiivisesta tilanteesta, puutteista ja tarpeista.
- Unionin pelastuspalvelumekanismi voidaan sellaisen jäsenvaltion pyynnöstä, johon paine kohdistuu, aktivoida tarjoamaan tarvittavaa apua.
- Komissio perustaa muihin jäsenvaltioihin, joihin paine kohdistuu, Euroopan unionin alueelliset toimintayksiköt (European Regional Task Force, ERTF) helpottamaan tiedonvaihtoa ja parantamaan kaikkien sidosryhmien välistä koordinoitua.
- Frontex tukee palauttamistoimia koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa lähettämällä palautusasiantuntijoita ja järjestämällä ja koordinoimalla palautusoperaatioita tilaus- ja reittilennoilla, myös saattajien ja palautusvalvojen kanssa.
- EASO lähettää jäsenvaltioiden kanssa koordinoitua tarvittavaa henkilöstöä ja välineistöä avustamaan vastaanotossa ja turvapaikka-asioissa.
- Europol lähettää henkilöstöään/välineistöä/yyteyshenkilöitä suorittamaan saapuvien maahantulijoiden turvatarkastuksia.
- Komissio lähettää henkilöstöä jäsenvaltioihin, joihin paine kohdistuu, avustamaan reagoitotoimien koordinoimisessa.
- Komissio sopii koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa keskeisestä yleisölle suunnattavasta kriisiviestinnästä ja käyttää tehokkaimpia viestintävälineitä, kuten IPCR-foorumia, levittääkseen näitä viestejä ja torjuakseen disinformaatiota.
- Komissio tekee yhteistoiminnassa jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä tärkeimpien kansainvälisten järjestöjen (erityisesti UNHCR:n ja IOM:n) ja keskeisten kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta toimenpiteet saataisiin asianmukaisesti täydentämään toisiaan muissa jäsenvaltioissa, joihin paine kohdistuu.
- Komissio tukee muita jäsenvaltioita, joihin paine kohdistuu, vapaaehtoista paluuta ja uudelleenkotoutumista koskeissa hankkeissa.
- Komissio tarkastelee uudelleen ja aktivoi jäsenvaltioiden tarvearvioinnin perusteella rahoitusta, jota voidaan saada kaikista asiaankuuluvista (sisäisistä ja ulkoisista) rahoitusvälineistä, soveltuvin osin myös hätäapurahan rahoituksena.
- Poikkeuksellisissa olosuhteissa komissio tutkii, onko monivuotisen rahoituskehyksen säännösten perusteella käytettävissä lisävaroja, jos edellä mainittu rahoitus ei ole riittävä.
- Komissio harkitsee yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa EU:n talousarviosta ja kansallisista talousarvioista saatavan rahoituksen yhteiskäyttöä, kunnes päätetään rahoituksen jatkamisesta seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen aikana.
- Jäsenvaltiot, joihin paine ei kohdistu, voivat tarjota muille jäsenvaltioille, joihin paine kohdistuu, apua lähettämällä kalustoa, materiaalia ja henkilöstöä, myös erityishenkilöstöä, sekä osallistumalla muuttajien vapaaehtoiseen uudelleensijoitukseen ja tarjoamalla omaa henkilöstöään EU:n virastojen operaatioihin.
- Jäsenvaltiot, joihin paine ei kohdistu, voivat osallistua hätätoimenpiteiden toteuttamiseksi tarvittavien lisärahoitusratkaisujen rahoittamiseen.

KUVA 1

Graafinen esitys muuttoliikettä koskevan varautumis- ja kriisisuunnitelman monitasorakenteesta.

Muuttoliikettä koskeva varautumis- ja kriisisuunnitelma

